

Narcís Comadira

L'esport a la biblioteca

L'esport també pot inspirar poesia

■ RAMON BALIUS I JULI

Narcís Comadira, literat i pintor

Després de publicar en aquest espai d'*Apunts*, un article dedicat a analitzar i glossar el *Llibre dels poemes esportius* de Ferran Solé i Forc, vaig trametre aquest meu treball a Narcís Comadira. El motiu fou que aquest conegut i excel·lent artista havia realitzat per aquest llibre uns bonics, senzills i encertats dibuixos esportius, especialment adequats a les característiques de l'obra. Comadira va tenir l'amabilitat de confirmar-me la recepció del meu escrit, informant-me que no havia conegut l'autor i que els dibuixos els havia fet a petició de Mercè Azúa, dissenyadora gràfica del llibre. Em deia, a més, que li havia agradat un article meu sobre poesia i tennis que acompanyava la carta i m'oferia un *poemet* (*sic*) seu escrit a Londres, on es parla de tennis i de la mort. És clar que la notícia em va interessar. Vaig localitzar el poema en el llibre *La Llibertat i el Terror – Poesia 1970-1980*, la lectura del qual em va proporcionar dos poemes més de títol i/o temàtica esportiva.

Narcís Comadira (Girona, 1942), és un artista polifacètic. Va estudiar Filologia i es va llicenciar en Història de l'Art en la Universitat de Barcelona. Allí va conèixer Gabriel Ferrater i José M. Valverde, que el van impactar profundament i que alhora el van influir en la valoració de poetes com Foix i, molt especialment, Carner. Entre 1971 i 1973 fou lector en la Universitat de Londres, on va aprofundir en la poesia anglosaxona contemporània. La seva obra poètica, que va iniciar-se dins la narrativa, va evolucionar cap un cert classicisme, el qual, segons David Castillo, té un gran pes específic dins la poesia catalana que entronca amb la "gran tradició de Verdaguer, Maragall, Sagarra, Riba i Foix, fins arribar a Gabriel Ferrater". En una nota de autor del llibre esmentat, ens diu: "La meua poesia és variada, diversa i dispersa. No voluntàriament. Surt així i em limito a deixar-la sortir. [...] De-mano poder ser divers i dispers: i els crítics que s'hi perdin. [...] Faig poesia perquè l'estimo i perquè en sé, simplement. [...] mai he volgut ser un poeta català sinó, simplement un català poeta". Des dels anys seixanta fins a l'actualitat, ha publicat nombrosos llibres de poemes i últimament peces teatrals i algun volum de proses.

Des de sempre ha compaginat la vocació literària amb la pintura, interessant-se essencialment per les formes. El seu traç és fort, els seus volums són contundents i els colors vius, tot dins d'una gran simplicitat. Figures geomètriques, moltes vegades de tipus arquitectònic, natures mortes, generalment vegetals, i paisatges, són temàtiques freqüents entre les seves obres.

La Llibertat i el Terror. Poesia 1970-1980, és, com indica el subtítol, un recull de l'obra publicada durant els anys assenyalats, en set llibres: *Amic de plor...* (1970), *El verd jardí* (1972), *Un passeig pels bulevards ardents* (1974), *Les ciutats* (1976), *Desdís* (1976), *Terra natal* (1978) i *Àlbum de família* (1980).

El poema que em va recomanar Narcís Comadira està intitulat *Golders Green Crematorium* i, segons m'explica, és un "clar homenatge a Carner [recordeu el poema *Law Tennis*], dins un context molt tràgic, doncs parla de mort". Fa el retrat literari d'un parc tanatori i crematori de Londres, amb el contrast de jardins i cases veïnes, amb les cridòries dels infants i dues noies jugant al tennis darrera d'un filat. No sé per què no he pogut sostreure'm d'una imatge que m'ha sorgit en llegir aquest poema de Comadira: un camp nazi d'extermini i el contrapunt d'una pista de tennis propera. És una situació imaginària, encara que no probable, però sí possible, tenint en la retina i en la memòria les tètriques i macabres històries reals que hem conegut sobre aquelles circumstàncies impensables i, esperem, que irrepetibles. *Golders Green Crematorium*, pertany al llibre *Les ciutats*, publicat el 1976.

En 1970 Narcís Comadira va presentar el llibre *Amic de plor...*, dins del qual va incloure el sonet *La bicicleta*. Té molt poc d'esportiu, únicament el nom del poema. En ell un ciclista enjogassat circula per un camí desert a través dels prats. La monotonia el submergeix en un endormiscament amb un somni eròtic (?), del qual desperta bruscament en una corba perillosa, enfront d'una falsa visió floral (?) que li sembla meravellosa, d'un raig de sol aparegut sobtadament i d'una botzina sorollosa. Possiblement les conseqüències de l'incident, varen impedir-li jeure's satisfet en un prat.

Club de golf va estar publicat l'any 1978 en el llibre *Terra natal*. És un poema descriptiu, tant de les característiques naturals d'un camp de golf com del tarannà del golfista. De forma un xic satírica s'analiza el seu físic, l'esforç més aviat mesurat que realitzen i fins i tot el seu vestuari (el confort del *cashmere*). No hi falta una nota referida a las senyores que prenen vermouths en taules solitàries i a la climatologia, que insinua teunes condicions privilegiades i classistes, gràcies a una campana d'aire fi o de vidre (!!) que preserva del temps incert i que facilita l'aixopluc. Aquestes condicions no es troben entre la gent del poble que no juga al golf.

Tres poemes ben diferents que tenen entre ells un element comú: el nom d'un esport. En un d'ells –*La bicicleta*– únicament és un títol; en un altre –*Golders Green Crematorium*– el tennis és un epíleg; i per últim –*El camp de golf*– l'esport és protagonista principal.

Xirimoia, carbasa i tassa. Acrílic.

Pera i utensilis. Acrílic.

LA BICICLETA

*Un matinet de març, en bicicleta,
anava pels camins, enjogassat,
i el brunzir de les rodes musiqueta
feia com les abelles pel sembrat.*

*Ah! Si una flor trobava, tan grosseta,
per extreure'n el nèctar perfumat...
Dut per les ales de la bicicleta
la colpiria amb mon fibló cromat.*

*I, de cop, una corba perillosa
i una flor que m'apar meravellosa
i un raig de sol que treu el cap, alat.*

*Ah! Si aquella botzina sorollosa
no hagués mos dolços somnis estroncat...
Ara, sadoll, jauria en qualque prat.*

GOLDERS GREEN CREMATORIUM

*No hi pensis més en el xarol dels cotxes
ni en les flors de colors amuntegades,
bons records i rutines de parents.*

*El foc tenaç es va empassant cadàvers
i no hi fa res que el sol desperti el món
i cantin els ocells i llui el cel.*

*Si el pàl·lid fumerol dalt de la torre
se't queda pres a dins i se't fa un nus,
vés més de presa, mira a l'altre banda
on hi haurà cases amb els seus jardins,
cridòries d'infant, fresseig de branques
i darrera el filat, com cada dia,
dues noies de blanc jugant al tennis*

CLUB DE GOLF

*Una campana d'aire fi
envolta els turonets, les dunes,
bosc i gespa perfecta..*

*Tímides flors boscanes, romaní perfumat,
orquídies carnosos voregen tots els camps.*

*Sobre l'herba tan ben tallada petgen
les sabates robustes dels senyors
que es mouen lentament, seguint
trajectòries que ells coneixen: juguen
De dos en dos, en un racó o un altre,
distsants, equilibrats, mesuren
l'esforç i el cop, la intenció i el dubte,
Figures quietes de pell assolellada,
els membres ja una mica fatigats
sota el confort del cashmere
i el sol matinal.*

Precisió i desesma.

*Les senyores, al club, prenen vermut llarguíssims
en taules solitàries. –Ah! No trobes
que comença a fer sol de bon temps?*

*Molt lluny, aquí, fora de la campana
de vidre que els preserva,
el temps sempre és incert i costa aixoplugar-se.*